

Det hvide vanvid

Thorsboe, Morten Levinsky; Skibsted, Leif Horsfelt

Published in:
Samvirke

Publication date:
2017

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Thorsboe, M. L., & Skibsted, L. H. (2017). Det hvide vanvid. *Samvirke*, (10), 42-43.

DET HVIDE VANVID

TEKST MORTEN LEVINSKY THORSBOE OG LEIF SKIBSTED

Klor er et effektivt rengøringsmiddel, men giftigt for mennesker og miljø. Miljøstyrelsen fraråder, at man bruger klor, men alligevel benytter hver fjerde dansker klor i hjemmet

Klor er en populær rengøringshjælp. Stoffet, der både kan desinficere og blege, indgår i forskellige rengøringsprodukter eksempelvis Klorin og Prima Klor.

En undersøgelse fra Coop Analyse viser, at 1 ud af 4 danskere bruger klor i husholdningen. Halvdelen af dem, der bruger klor, ved godt, at det er skadeligt for miljøet, men bruger det alligevel.

Når man bruger klorprodukter, kan det løbe ud i vandmiljøet, hvor dyr og planter kan tage skade af det. Derfor er klor klassificeret som giftigt for vandlevende organismer. Det fortæller Sidsel Dyekjær biolog fra Miljø- og Fødevareministeriet, som fraråder at bruge klor i husholdningen.

»Oftentimes er det helt unødvendigt at bruge klor i hjemmet. Du vil næsten altid kunne gøre rent med et almindeligt rengøringsmiddel. Gå efter det mildeste og miljørigtige, så har du en god og sund husholdning,« siger hun.

Blandt andet på baggrund af Miljø- og Fødevareministeriets anbefaling om at undgå brugen af klor, har Coop peget på klor, som et af de stoffer, man gerne ser udfaset af butikkerne. Malene Blume kvalitetschef i Coop siger:

»Vi mener, at man skal nedsætte forbruget af kemikalier i hjemmet. Specielt dem som ikke er nødvendige. Klor er et overflødigt rengøringsmiddel, som desuden kan danne farlige dampe, hvis man bruger det forkert.«

Hun fortæller, at Coop er i kontakt med leverandører, for at finde alternativer til rengøringsmidlerne, der indeholder klor, men at der ikke er nogen lignende produkter på markedet nu. Derfor bliver klorholdige produkter højest sandsynligt ikke udfaset fra alle Coops butikker i år. Irma valgte til gengæld at stoppe salget af klorholdige produkter helt tilbage i 1998.

DEN GRØNNE DRÆBER. Klor er et grundstof og i fri form en gulgrøn gas. Det er meget giftigt og kan dræbe alle former for liv som planter, dyr, bakterier og virus selv i lave koncentrationer. Klor er meget tungere end

luft og er blevet benyttet som krigsgas. Klor fra trykflasker blev drevet af vinden under første verdenskrig til fjendtlige skyttegrave, som blev fyldt med rædsel på grund af den tunge, dræbende gas.

Fordi klor er så giftigt, er det også et effektivt desinfektionsmiddel. Klor til desinfektion bindes normalt til basiske stoffer, der gør det mindre farligt at transportere og nemmere at dosere. Klorkalk er et fast stof, der blev brugt til oprydning efter mund og klovsyge i landbruget. I husholdningen anvendes klor bundet i vandige opløsninger af natriumhydroxid, også kendt som sæbelud. Klor er i disse produkter omdannet til hypoklorit, som har en karakteristisk, »ren« lugt, ligesom man kender fra svømmehallen.

Til brug i hjemmet sælges de flydende, stærkt basiske opløsninger, der indeholder nogle få procent klor i form af hypoklorit. Det gælder Klorin, Prima Klor og lignende produkter, som kan være farlige at have i husholdningen. De er stærkt ætsende og stærkt iltende, hvorfor man skal undgå hudkontakt. Selv små mængder hypoklorit kan beskadige øjne, mund og svælg, hvis man skulle være så uheldig at komme i kontakt med det.

MÅ IKKE BLANDES Produkterne må aldrig blandes med andre rengøringsmidler, da hypoklorit kan danne frit klor. Det gælder især sure rengøringsmidler eksempelvis afkalkningsmidler. Man vil bogstaveligt talt udvikle

»Oftentimes er det helt unødvendigt at bruge klor i hjemmet. Du vil næsten altid kunne gøre rent med et almindeligt rengøringsmiddel«

Biolog Sidsel Dyekjær,
Miljø- og Fødevareministeriet

krigsgassen fra første verdenskrig, der vil samle sig i bunden af brusekabinen eller rulle op fra toiletkummen med fatale konsekvenser.

Mindre farlig er en tur i svømmehallen, men mange personer oplever faktisk kløe i øjnene efter en tur i bassinet. Det er klor, der selv i de meget lave koncentrationer er irriterende. Når klor

nedbryder snavs og bakterier i badevandet eller ved blegning af vasketøj, dannes der en lille smule kloroform. Kloroform er et kemikalie, man i dag anser for at være kræftfremkaldende. Det betyder ikke, at man får kræft af at gå i svømmehallen, men man skal så vidt muligt undgå kræftfremkaldende stoffer, når man kan, da de kan forstærke hinanden. ☹

4 rengørings-tips

- Køb altid miljømærkede rengøringsmidler. Mærkerne stiller krav til miljø- og sundhedsmæssige effekter. Så undgår du også produkter med klor i.
- Undgå desinficerende midler, da de som hovedregel ikke er nødvendige i husholdningen. Skærebræt og knive brugt til kød kan desinficeres med kogende vand.
- Brug handsker, når du gør rent, så du beskytter din hud mod rengøringsmidlerne.
- Når du bruger rengøringsmidler, skal du bruge den rette mængde, så du ikke belaster miljøet unødvendigt.

Kilde: Miljø- og Fødevarestyrelsen

Tæt på katastrofe

Klor blev fremstillet i et stort fabriksanlæg på Islands Brygge midt i København fra 1935. Det var nok verdens mest tåbeligt placerede fabrik midt i en storby. I 1980 eksploderede fabriksanlægget, men heldigvis undslap den farlige klorgas ikke ved ulykken. Produktionen stoppede i 1990 efter politisk pres.